

- » Webinar om cirkularitet och vårdplanering
- » F&T-konferensen blir digital
- » Höstens kurser & träffar
- » Årets exjobb 2019: Hemleverans bäst på landet

WEBINAR OM CIRKULARITET OCH VÅRDPLANERING

Den 22 september arrangerade Plan ett webinar med två aktuella ämnen i fokus: cirkulära materialflöden och vårdens kapacitetsplanering, med logistikförfattarna Ritva Rosenbäck och Leena Kossila som föreläsare.

Generellt är Ritva Rosenbäck imponerad över hur snabbt sjukvårdssystemet kunde ställa om under våren, och skapa ökad intensivvårdskapacitet.

– Det var otroligt häftigt att se att den förmågan fanns, och hur bra man klarat av coronakrisen i vården. Särskilt med tanke på att IVA-kapaciteten varit underdimensionerad så länge på de stora sjukhusen.

Under pandemin har målet varit 30–35 procent överkapacitet inom intensivvården, för att kunna hantera plötsliga förändringar.

– Innan pandemin låg många sjukhus beläggningsgrad på 80–90 procent i snitt för IVA-platser, och över 100 procent beläggning på vårdplatser. Det skapar en ond cirkel där folk säger upp sig, och personalbristen leder till ännu mindre kapacitet. Tänk om vi kan få ett nytt normalläge där det blir standard att ha en kapacitet så att behoven alltid kan tillgodoses, och personalen vill stanna i vården.

 Idag är det ofta budgeten som styr kapaciteten, snarare än det faktiska behovet.

När det gäller vårdbehov kontra kapacitetsplanering finns mycket att göra menar hon.

– Idag är det ofta budgeten som styr kapaciteten, snarare än det faktiska behovet.

Hon var redan före pandemin en kritiker till den sk ”vårdgarantin” – där en väntetid på tre

Leena Kossila

mån utlovas, ett ämne som fått än mer aktualitet under pandemin då vårdköerna växt.

– Vissa patientgrupper, som till exempel cancerpatienter, ska ju inte behöva vänta alls, medan annan vård är mindre tidskritisk. Man kan inte mäta allt med samma måttstock.

Ett system med olika mål för olika typer av vård, där man mäter snittväntetid vore en bättre lösning, menar hon.

– Det blir ju oerhört mycket lättare att följa upp målen om man har ett sådant typ av mät-system, och enklare att jämföra kvalitet mellan sjukhus.

Cirkulärt i praktiken

Det andra ämnet för Plans webinar var cirkularitet, något som Leena Kossila, IT-konsult och författare till boken Cirkulära materialflöden i praktiken, tittat närmare på.

– Det är ett oerhört intressant område, som är på väg in i industrin på samma sätt som kvalitetsfrågan tog sig in på 1980-talet. Först

Ritva Rosenbäck

hade man en kvalitetsavdelning, nu är det en självklarhet att ha hög kvalitet i alla delar av verksamheten. På samma sätt kommer det bli med cirkularitet och hållbarhet.

Utvecklingen drivs ditåt, inte minst av EUs handlingsplan för cirkulär ekonomi, som kom i en ny, mer strukturerad version i somras. I sin bok tar Leena Kossila upp 12 praktikexempel på företag som ställer om, och under webinariet tog hon upp möbelföretaget Kinnarps som exempel.

– Kinnarps har jobbat med de här frågorna länge, bland annat med att få fram certifierad träråvara, och har tagit fram ett hållbarhetsindex för sina produkter, baserat på bl a miljöpåverkan och återvinningsbarhet, som kan vägleda kunderna mot att göra hållbara val.

Själv har hon en ny bok på gång, med arbetstiteln Cirkulär logistik.

– Nu när jag nördad ner mig i det här kändes det naturligt att fortsätta. Sen har pandemin gjort att jag är hemma mer, och fått skrivro.

F&T-KONFERENSEN BLIR DIGITAL

Den 21 oktober bjuder Plan in till sin årliga Forsknings- och tillämpningskonferens, som i år arrangeras av KTH campus Södertälje. På grund av pandemin hålls hela konferensen digitalt. "Fördelen är ju att betydligt fler kan få chansen att delta" säger Magnus Wiktorsson, professor i produktionslogistik på KTH och värd för eventet.

Varje höst arrangerar Plan sin uppskattade Forsknings- & Tillämpningskonferens, och i år är KTH campus Södertälje värd för konferensen.

– Vi har fått ihop ett jätteintressant program, våra keynote-talare från Scania och Astra Zeneca har väldigt aktuella ämnen att prata om från sin verksamhet, som naturligtvis påver-

– Vi har styrts om från det vanliga lunch-lunch-upplägg från och kör en heldag istället, berättar Magnus Wiktorsson.

KTH Campus Södertälje står värd för höstens F&T-konferens, som i år hålls digitalt.

kats mycket av coronapandemin, säger Magnus Wiktorsson.

Han är professor i produktionslogistik i Södertälje, det yngsta akademiska forskningscentrat inom produktionslogistik i landet.

– Vi drog igång forskningen här för tre år sedan, och flyttade in i vårt nya campus för drygt två år sedan. Så det hade varit roligt att få välkomna konferensdeltagarna hit fysiskt.

Coronapandemin gör att hela konferensen körs digitalt i Zoom.

– Vi har styrts om från det vanliga lunch till lunch-upplägget och kör en heldag istället, och de flesta anförandena kommer att ske på distans. Men en del kommer att sändas härifrån campus, troligtvis keynote-anförandena i alla fall.

Konferensavgiften har på grund av detta sänkts kraftigt mot normalt, till 300 kronor för studenter och Plan-medlemmar, och 500 för övriga.

– Det är lite tråkigt att man missar den sociala biten. Men samtidigt hoppas vi såklart att betydligt fler ska kunna delta.

Keynotes från Scania och Astra Zeneca

Som keynote-talare har riktiga höjdare bjudits in; dels Scantias logistikdirektör Fabio Cas-

tello, och från Astra Zeneca kommer Karin Lundgren-Hartikainen, försörjnings- och digitaliseringsansvarig för EMEA och Stefan Sandberg, Work stream Lead Global Planning Transformation.

– Både Scania och Astra Zeneca är väldigt intressanta företag, som påverkats mycket av pandemin på helt olika sätt, vilket de kommer att beröra. Fabio kommer att prata om hur man hjälpt KI under pandemin och de satsningar för uppkopplad och transparent logistik som Scania driver. Karin och Stefan ska bland annat prata om Astra Zenecas nya globala planeringsprogram som rullas ut nu, och utmaningarna i att väga lokal anpassningsbarhet mot systemeffektivitet.

Totalt 24 olika presentationer sker vid konferensen, och de parallella sessionerna har delats in i fem områden; operations management, SCM, engineer-to-order, service management och digitalisering.

– Vi har bidrag med från alla de stora svenska forskningsklustren inom produktionslogistik, och även flera företag som ska presentera resultat och projekt.

Ämnena spänner som vanligt brett mellan olika fält och industrier, men en röd tråd i många bidrag är digitalisering och hållbarhet.

Plan är kompetensnätverket för alla som arbetar med logistik, supply chain och lean. Besök oss på www.plan.se
Telefon: 08-24 12 90. E-post: info@plan.se

PLANS FORSKNINGS- & TILLÄMPNINGSKONFERENS

Onsdagen den 21 oktober, digitalt via Zoom

Keynotes: Scania Group & AstraZeneca

24 sessioner, 5 teman:

- Operations management
- Supply chain management
- Engineer-to-order
- Service management
- Digitalisering

Läs mer och anmäl dig på www.plan.se/fot-konferensen-2020/

Fabio Castello,
SVP Logistics, Scania Group

Effektivitet och samverkan i försörjningskedjor. Karolinska–Scania-samarbetet under Coronakrisen. Transparens och visibilitet i logistik och produktion. Scantias supply chain/logistikhantering som gjort att bolaget hittills klarat krisen bland de bästa i branschen. Informations-system inom logistik. Digitaliseringsexempel från verksamheten och hur man jobbar med att skapa verksamhetsnära utveckling inom dessa frågor.

Keynote-session om AstraZenecas nya globala program för global end-to-end planering och dess utmaningar och möjligheter. De berör även corona-hantering och AstraZenecas offensiva hållbarhetsprogram.

Stefan Sandberg, Work stream Lead, Global Planning Transformation, AstraZeneca

FOTON: ASTRA ZENECA

Karin Lundgren-Hartikainen, EMEA regional supply chain and digital Lead, AstraZeneca.

HÖSTENS KURSER & UTBILDNINGAR:

- » **Certified Supply Chain Professional – CSCP**
13–15/10 + 3–5/11, Göteborg
- » **A3 problemlösning**
20 oktober, online
- » **Produktionslogistik Grunder**
16–17/11 + 7–8/12, Malmö
- » **Sälj- & verksamhetsplanering – S&OP**
24 november, Göteborg
- » **Lagerstyrning**
1–2 december, Stockholm

Skaffa företagsmedlemskap i Plan!

Ge din organisation ett kompetenslyft med ett företagsmedlemskap i Plan. Genom medlemskapet får ni tillgång till hela Plans utbud av konferenser och nätverksträffar utan extra kostnader, fri prenumeration på tidningen Dagens Logistik och rabatt på Plans hela kursutbud. Läs mer om företagsmedlemskapet på www.plan.se

ÅRETS EXJOBBS 2019: HEMLEVERANS BÄST PÅ LANDET

The Kerrén rodde hem Plans stipendium för årets examensarbete 2019 inom logistikområdet, för sin uppsats "Miljöeffekten av e-handelslogistik – när är hemleverans mer effektivt än utlämningsställe?"

– Jag blev mest förvånad av resultatet att hemleverans ger mindre utsläpp i glesbygd. Jag hade trott att det var tvärtom, säger han.

Att bli belönad för sitt exjobb, som han gjorde inom ramen för civilingenjörsprogrammet på KTH, tyckte The Kerrén var kul men överraskande.

– Det är jättekul, men lite av en chock. Jag hade nästan glömt bort att jag skickat in min uppsats som bidrag, det var absolut en positiv överraskning!

Valet av ämne kom sig av att ämnet last mile-leveranser ut ett miljöperspektiv är relativt outforskat – att jämföra ombud och hemleveranser har t ex inte gjorts.

– Det här med utlämningsställen är ju något typiskt svenskt, som inte finns i andra länder. Det är uppenbart att det är rationellt för logistikaktören att lämna paketen till ett ombud, men är det verkligen det bästa för miljön? I storstaden kan man ju tänka sig att människor går till sitt ombud, men hur ser det ut i glesbygd?

Oväntade resultat

Dessa frågor ville The Kerrén försöka besvara, och för att kunna göra det använde han sig av en skraddarsydd modell för ändamålet, som vid olika scenarier och indata genom ruttotimering och en logit-modell som simulerar vilka färdmedelsval som bli aktuella i det enskilda fallet, beräknar utsläpp för olika scenarier. I 22 av 24 scenarier visade sig ombudsalternativet ge de lägsta utsläppen.

»» Hemleveransalternativet driver på utsläpp, bara i undantagsfall ger det mindre utsläpp att köra mellan kunderna

– Ombudsalternativet är nästan alltid bäst för miljön och leder till mindre trafik totalt sett i de allra flesta områdestyperna.

Men det kräver såklart att kundunderlaget för den här leveransmetoden är stort så att det blir lönsamt att ha ett tätt nätverk av utlämningsställen på orten.

I två av scenarierna – där kundtätheten var som högst, men också i de två glesbygdalternativen – gav hemleverans dock lägst utsläpp av de två alternativen.

– Det var det som förvånade mig mest. De enda ställen där hemleverans ger mindre utsläpp än uthämtningsställen är på landet där transportören likaväl kan köra mellan kunderna som mellan utlämnings-

FOTO WSP

The Kerrén vann Plans pris för årets examensarbete 2019 för sin uppsats "Environmental Impact of E-Commerce Logistics", med en prissumma på 10 000 kronor.

ställena.

Ex-jobbet, som belönades med 10 000 kronor av Plan, gav absolut mersmak, och The Kerrén har stannat på WSP, där han gjorde sitt exjobb.

– Nu jobbar jag med persontransporter men jag vill absolut gärna återvända till e-handelslogistik i framtiden då jag tycker det är ett spännande fält där det händer mycket.

Prispengarna har ännu inte riktigt landat på kontot.

– Jag vet faktiskt inte vad jag ska göra med dem, men det här ska firas, och sen kanske det blir över lite till e-handel också.

Planetern produceras av Dagens Logistik på uppdrag av Logistikföreningen Plan.

Redaktör: Hilda Hultén
hilda.hulten@dagenslogistik.se, www.dagenslogistik.se

Grafisk form: Michael Wall
info@michaelwall.se, www.michaelwall.se